

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne izvzemni nedelje in praznike. — Inserati do 80 pett v vrst z 2, do 100 v vrst z Din 2.50, od 100 do 300 v vrst z Din 3, večji inserati pett v vrst z Din 4. — Popust po dogovoru, inseratni davek posebej. — »Slovenski Narod« velja mesečno v Jugoslaviji Din 14.—, za inozemstvo Din 25.—. Rokopisi se ne vračajo.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNOST
LJUBLJANA, Knafljeva ulica št. 5
Telefon: 31-22, 31-23, 31-24, 31-25 in 31-26

Podružnice: MARIBOR, Grajski trg 7 — NOVO MESTO, Ljubljanska cesta, telefon št. 26 — CELJE, celjsko upravništvo: Strossmayerjeva ulica 1, telefon št. 65; podružnica uprave: Kocenova ul. 2, telefon št. 190 — JESENICE: Ob kolodvoru 101. SLOVENJ GRADEC, Slovenski trg 5. — Poštna hranilnica v Ljubljani št. 10.351.

Za obrambo našega neba

Važne izjave vojnega in mornariškega ministra generala Milana Nedića v navzočnosti kraljevega zastopnika, predsednika vlade, letalskega poveljnika in generalitete

Skoplje, 14. okt. AA. Južna Srbija je včeraj doživelu lepo narodno slavnost. Krščenih je bilo 12 novih jadralnih letal, ki jih je zgradila »skopljanska jadralna šola«. Ob tej priliki je bil prirejen prvi jadralski miting v Jugoslaviji. Svečanosti so se udeležila razna društva. Nj. Vel. kralja Petra II. je zastopal letalski podpolkovnik Zdenko Gorjup. Iz Beograda so prispevali s letalom tudi predsednik vlade Dragiša Cvetković, vojni in mornariški minister general Milan Nedić, minister za telesno vzgojo naroda Dušan Pantić, letalski poveljnički general Bora Mirković in predsednik Aerokluba Sondermayer. Slavnostim so prispevali tudi ban vardarske banovine Živojin Rahajlović s podbanom Aleksandrom Cvetkovićem, komandant armije general Ilija Bratić in njegov pomočnik Svetomir Džukić ter generaliteti. Svečanosti je prispeval tudi skopljanski mitropolit Josip Mihajlović z občinskim svetnik ter mnoge druge odlične osebnosti.

Svečanost se je začela ob 10. dopoldne in so zastopnika Nj. Vel. kralja Petra II., letalskega podpolkovnika Zdenka Gorjupa sprejeli z velikim aplavzom in dolgotravnimi vzkliknimi kralju in Jugoslaviji. Kraljevega zastopnika, predsednika vlade in ostale ugledne osebe je pozdravil general Dragiša Kovačević, predsednik oblastnega odbora Aerokluba, ki je prikazal napore in

zgodovino našega letalstva na jugu. Poudaril je posebno veliko ljubezen naše mladine na jugu za letalstvo. Na koncu govora je general Kovačević vzkliknil:

Nj. Vel. kralju Petru II., knezu namestniku v svobodnemu jugoslovenskemu narodu. Te besede je zbrano ljudstvo sprejelo s silnim navdušenjem in vzklikom.

Po tem se je začel verski obred, nakar je govoril skopljanski metropolit, ki je med drugim rekel, da ni nobena žrtve prevelika za naš narod in za naš domovino. Na koncu je metropolit pozval mladino na delo v tem smislu. Za tem je bilo krščenih 12 jadralnih letal. Prvo jadralno letalo je krstil predsednik vlade Dragiša Cvetković. Predsednik vlade je krstil svoje jadralno letalo na ime »Babuna« po planini, kjer so naši četniki vodili hude borbe.

Ko se je pokazal vojni minister Nedić, je zbrana množica začela vzklikati naši hrabri vojski.

Minister Nedić je svoje jadralno letalo krstil na име »Obilića«. Minister za telesno vzgojo naroda Pantić Dušan je svoje letalo krstil na име »Kraljevič Marko«. Poveljnički letalstva general Bora Mirković na име »Kozjak«, planina, ki ima isti zgodovinski pomen kakor Babuna, predsednik Aerokluba Sondermayer na име »šar pl-

nina«. Po krstitvi letal je imel minister vojske in mornarice naslednji govor:

Dragi bratje Skopljanči! Danes sem prišel v vašo gostoljubno sredino kot vaš star znanec in prijatelj. Prišel sem v carsko Skoplje, večni spomin naše stare slave in veličine, da vas vidim in da vas pozdravim. Prišel sem na klasični jug, kjer je vse kar imamo, vzdvišeno in veliko in kjer je naša najslavnejša zgodovina, Kamorkoli greste, vsaka pod zemlje je namočena z najpomenitejšo krvijo srbskega naroda. Njegovi največji heroji so delali takuj in delajo, heroji preteklosti, sedanjosti in bodočnosti, ki so ustvarili visoki kult srbskega naroda. V tej klasični zemlji so vznikle najzvijšene ideje, s katerimi se je srbski narod branil in očuval skozi stoletja. Spomnite se objube carja Lazarja na Kosovem, spomnite se svetega nauka, ki ga daje mati kraljeviča Marka: Ne po teti, ne po stricu, ampak po pravičnosti resničnega Boga.

Srbski narod je pravičen, noče tujeva, toda ne da svojega. V tem se srbski narod razlikuje od drugih: Nikdar od nikogar ni pričakoval, da bi mu kaj podaril. Vse to si je priboril s sabljo in svojo krvjo. Mi nismo bogati na blagu, bogati pa smo na naši slavi, naši svobodi in

naši pravici do življenja. Mi smo pripravljeni, da za vse te dobrine umrjemo. Jaz sem vam hotel in moral povediti to brez oklevanja.

(Burno ploskanje). Dragi bratje Skopljanči! Tudi to lepo modro nebo, ki ga vsak dan gledamo, tudi to je naše in je dokaz naša pravice do dediščine naših žrtv. Tudi to nebo mora biti svobodno, ker je to nebo najlepše nebo v Evropi. Da ga res ljubite kakor svoje življenje in da ga hočete nadrediti za našega, ste zgradili celo jato letala, da ga boste branili s svojimi prsi in s krili letala. Za to veliko narodno delo vam dajem priznanje v imenu vrhovnega zavodnika državne oborožene sile Nj. Vel. kralja Petra II. (Burni in dolgotrajni vzkliki: Živel kralj, živel vojska!) Moja želja je, da eno letalo nosi ime najpriljubljenejšega junaka na jugu, nestorja našega ponosa in hrabrosti, žrtve za domovino, imo Mila Obilića. Naj na modrem nebuh vlada Obilićev duh in njegovo ime naj krepi sreču in mišče novih Obilićev naše miladine, naše nade, kakor je tudi njegovo ime skozi stoletja navduševalo srbske robove Živel!

Govor ministra Milana Nedića je množica sprejela z burnimi vzklikami kralju, knezu namestniku, Jugoslaviji in naši hrabri vojski.

Potem je zastopnik kralja izročil odlikovanja članom oblastnega odbora Aerokluba v Skoplju. Ob prilici pregleda tečajnikov je minister za telesno vzgojo Dušan Pantić imel govor, v katerem je med drugim rekel, da je dolžnost vseh, da ustvarimo zavedno mladino, ki bo ponos domovine. Samo tak narod more mirno gledati svojo bodočnost, ki ima združeno mladino. Na koncu govora je minister Dušan Pantić pozval mladino, naj vzklikne kralju. In iz 700 mladih grl je zaoril vzklik: Živel kralj, živel Jugoslavija! Na to je minister prisostvoval vajam tečajnikov, nakar je vojni minister general Nedić obšel posamezne oddelke tečaja in izrazil svoje popolno zadovoljstvo glede doseženih uspehov.

Z redom Belega orla je bil odlikovan dr. Dušan Marković, prav tako pa so bili odlikovani vsi drugi funkcionarji oblastnega odbora Aerokluba, ki so sodelovali pri tem narodnem delu. Nato je sledil miting. Jadranci in jadralki so vzleteli in delali akrobacije, ki so jih navzoči v velikim zanimanjem opazovali. Oblastni Aeroklub v Skoplju je priredil ob 14. uru v oficirskem domu kosilo, katerega so se udeležili kraljevi odpovedalci, predsednik vlade in drugi ugledni gostje, ki so prisostvovali svečanosti.

Dogodki na Blžnjem vzhodu

Nemški in italijanski komentarji o pomenu prihoda nemške vojske v Rumunijo

Berlin, 14. okt. s. (Stefani). Današnji »Der Montag« piše, da bi bilo odveč dokažati upravnost pošiljanja nemške vojske v Rumunijo. Angleški listi so dovolj zavzetni, da je hotela Anglija napram Rumuniji izvesti vojaške operacije. Tako je zlasti »Daily Express« že štiri dni pred prihodom nemške vojske pisal, naj bi angleško letalstvo bombardiralo rumunska petrološka ležišča. List pripominja, da so Nemci zopet enkrat tudi v Rumuniji prehiteli Angleže.

Rim, 14. okt. e. Pošiljanje nemških letal v Rumunijo, je naletelo v Rimu, kakor poudarjajo v krogih rimske obveščevalne agencije, na polno razumevanje, ker je bila ukrep storjen očvidno zato, da se zasečti rumunsko petrološko poje pred angleškim ogrožanjem. Anglija neprestano izvaja hud pritisk na Turčijo. Zato je bilo potrebno, da se podvzamejo ukrepi pred eventualno akcijo proti obalama Črnega morja s strani angleškega brodovja.

Poročilo dalje navaja, da je nemoteno proizvodnja rumunskega petrolija neogibno potrebna za gospodarsko življenje Rumunije, a prav tako da državi osi, da lahko nadaljujeta vojno. Zato je bila izvedena nemška akcija v polnem sporazumu med Rumunijo in državami osi. Nemški vojni kontingenti in njihovo poveljstvo pa bosta tudi koristno služili reorganizaciji rumunske vojske, na čemer dela general Antonescu s podporo Železne garde. To aktivno nemško rumunska vojska sodelovanje v polnem skladu s solidarnostjo, ki izhaja iz italijanske nemškega garancij.

Italijansko poročilo opozarja slednjič na razburjenje, ki so ga povzročili ti ukrepi v Angliji, saj so se zaradi tega razblinile vse angleške nade, da se onemogoči zagonje držav osi z rumunskim petrolojem. Grožnje angleškega tiska in radijskih postaj, katerih cilj je razburiti tudi druge države, ne bodo imeli uspeha, ker se druge države nimajo nihces batiti in se jih ti ukrepi ne tičajo. Prav s temi ukrepi sta bila ohranjena varnost in mir na Balkanu. Tudi so tendenčno vesti, da skuša Nemčija prodreti na vzhod, ker se je pojavila ob obalah Črnega morja. Svetovni javnosti se skuša ta akcija Nemčije predstavljati kot nekaka okupacija ali invazija, toda poudariti je treba, da je bil ta ukrep na praviljen po predhodnem sporazumu med vremenoma zainteresiranimi strankama.

Zaplenjeno madžarsko letalo v Rumuniji

Bukarešta, 14. okt. e. Včeraj je moralno vzhodno od Temišvara pristati madžarsko leteško letalo, opremljeno s strojnircami in fotografiskimi aparatmi. Oba madžarska oficirja sta bila arretirana, letalo pa zaplenjeno. Letalo sta izjavila, da sta zaradi slabega vremena zadržala.

Angleži zapuščajo Rumunijo

Bukarešta, 14. okt. s. (Stefani). Tukajšnji angleški konzulat je neprestano zapo-

slen z izdajanjem vizumov angleškim državljanim v Rumuniji.

Bukarešta, 14. okt. s. (Reuter). Danes odpotuje iz Rumunije prva skupina angleških državljanov, 150 po številu. Angleški bodo zapustili Rumunijo z ladjo iz Konstanco.

Ruska vojska ob Črnom morju

Moskva, 14. okt. s. (Ass. Press). V tukajšnjih neutralnih krogih cenijo, da imajo Rusi v Besarabiji sedaj razmeščenih 12 pehotnih divizij. Nadalje so v Besarabiji tri divizije konjenice, pet polkov težkega topništva in 11 motoriziranih edinic.

Ruska vojska je pričela graditi tudi pet novih vojaških letališč v Besarabiji.

Moskva, 14. okt. s. (Ass. Press). Pretkli petek je neki ruski rušilec ob obali v Črnom morju s topovskimi strelji potopil manjšo rumunsko ladjo.

Incident je bil med tem popolnoma pravilan, ker se je ugotovilo, da se je rumunska ladja po pomoti približala na prepondevanem mestu ruski obali. Ruski rušilec je tudi rešil vso posadko potopljene rumunske ladje.

Vloga Turčije

Boston, 14. okt. s. Urednik »New York Herald Tribune« Elliot pravi v svojem komentarju o položaju, da bo prav tako karor v napoleonskih vojnah najbrž pomor-

ska sila imela odločilno vlogo v sedanji vojni. Elliot pravi, da turško vojno brodovje obvlada Črno morje, angleško pa Sredozemlje in da ni verjetno, da bi Turčija popustila nemškemu pritisku.

Položaj v Grčiji

Atene, 14. okt. s. (Reuter). Italijansko posilstvo je do vse v tem italijanskem državljanim v Grčiji navodilo, naj zapuste državo.

Atene, 14. okt. s. (Reuter). Ministr predsednik Metaksas je imel daljšo konferenco s tukajšnjim angleškim poslanikom.

Nemška pogajanja v Moskvi

Tokio, 14. okt. s. (Reuter). Berlinški dopisnik agencije Domej javlja, da bodo Nemci v pogajanjih, ki se bodo v kratkem zoperišči med nemškimi in ruskimi zastopniki v Moskvi, skušali preprečiti vsako tendenco bliženja med Rusijo in Anglijo. Nemška vlada namerava baje Rusiji ponuditi kompenzacije za nemško ekspanzijo na Balkan.

vam vojaška oporišča na svojem ozemlju. Montevideo, 14. okt. s. (Ass. Press) Urugvajski predsednik je poslal predsedniku Rooseveltu v njegovemu včerašnjemu govoru priručne brzjavne čestitke. Urugvajski predsednik pravi, da sprejema plemeno v spontano Rooseveltovo ponudbo za skupno obrambo Amerike in da pozdravlja idejo skupne obrambe, ker gre za stvar demokracije.

London, 14. okt. s. (Reuter). Govor predsednika Roosevelta je napravljen v angleških merodajnih krogih velik vti. V Angliji viđa, da Zedinjene države zaradi pritiska osnih držav ne nameravajo popustiti, temveč so odločene, da še naprej igrajo svojo vlogo zastnicne zapadne poloble. Naj gre do osvajanja osnih držav kakorkoli daleč v Evropi, liberalna krščanska civilizacija v Ameriki bo lahko odbila vse napade.

Tokio, 14. okt. s. (Ass. Press) Japonski listi komentirajo včerašnji govor predsednika Roosevelta skoraj vsi pod istim naslovom: Zedinjene države se hočejo zoperstaviti berlinski trofezi.

Kitajski vojni uspehi

Gungking, 14. okt. s. (Reuter). Po uradnih kitajskih informacijah se kitajske cete po šestdnevni borbi zavzele vzhodne japonske postojanke v srednji Kitajski južno od Šanghaja. Važne japonske kopne in rečne prometne zvezde so bile prekinjene.

Sanghaj, 14. okt. s. (Stefani). Po japonskih informacijah je japonska vojska v soboto pričela veliko ofenzivo proti 20 kitajskim divizijam, ki stoje ob zapadnih mejah provinc Čekiang in Nganhauj zapadno jezeru Tajhu.

Moskva, 14. okt. s. (Tass) Na Kitajskem so bile pretkli teden na severni fronti v teknu lokalne borbe v provinci Šansi, zlasti okoli mesta Tinčau in Jančau. Japonci so moralni poslati na bojišče ojačanja z drugimi postojankami.

V srednji Kitajski je zetra kitajska armada med Nankngom in Hančovom razstrelila 30 mostov čez reke in pretrgala japonske telegrafske zvezde.

V južni Kitajski operirajo japonske vojske že več tednov s približno 10.000 možmi proti Nankngu. 7. oktobra so Kitajci odobili napad 2000 japonskih vojakov.

Ob meji Francoske Indonezije organizirata v provinci Kuangsi tako japonska, kakor tudi kitajska vojska nov razpored svojih čet. Japonci so poslati v ta predel ojačanja, celo 26 divizij. Kitajci razpolagajo tu s približno 60.000 možmi. Japonska izkrcanja v provinci Kuangtun in na polotoku Leičou doslej niso uspela.

Angleška prestolonaslednica angleškim otrokom

London, 14. okt. s. (Reuter). Ob otvoritvi nove posebne oddaje angleškega radia za evakuirane angleške otroke v Ameriki, je govorilno snoči po radiu prestolonaslednica Elizabeta.

Izjavila je

Nemški napadi na London

Škoda v angleški prestolnici ni posebno velika, večja pa je škoda v Liverpoolu

London, 14. okt. s. (Reuter) Letalsko in notranje ministrstvo sta objavili davi naslednji komunikate:

Nemški letalski napadi na Anglijo so imeli preteklo noč znatno večji obseg nego prejšnje noči. Glavni cilj napadov je bil zopet London, bombardiran pa je bilo tudi področje reke Mersey in severozahodna Anglija. Izolirani napadi so bili izvedeni na severozahodno Anglijo in mnoge druge dele države.

V Londonu je bila povzročena škoda na stanovanjskih, trgovskih in industrijskih poslopjih. Stevilni utegne biti nekoliko večji nego pri napadih prejšnjih noči. Več oseb je bilo ubitih, ko je neka bomba zadela blok hiš.

Po naknadnih podatkih sta bili včeraj selestreni nad Anglijo dve nemški letali. Dve angleški lovski letali sta izgubljeni, vendar sta oba piloti rešeni.

London, 14. okt. s. (Reuter) Preteklo noč so nemški letala bombardirala zopet več londonskih okrajev. Povzročena škoda v Londonu ni posebno velika, pač pa je bilo zopet zadetih več stanovanjskih hiš. Protiletalsko topništvo je dajalo močan zaporni ogenj. Ena izmed nemških letal je v

nizki višini preletelo neko londonsko predmestje in obstrelevalo ulice s strojnici.

Večjo škodo je povzročil nemški napad preteklo noč v Liverpoolu. Pri prvem napadu zgodaj zvečer je protiletalsko topništvo napadejoča letala pregnalo. Ogenj protiletalskih topov je bil hujši, nego ob katerikoli drugi priliki doslej v Liverpoolu.

Pri drugem napadu poti jutri pa je bilo vrženih na mesto več bomb, ki so povzročile nekaj smrtnih žrtev. Dve bombe sta direktno pogodili neko stanovanjsko hišo. Več oseb je bilo pri tem ubitih. Tudi neka tovarna pohištva je bila zadeta.

V nekem mestu severozahodne Anglike sta dve bombe zadeli javna zaklonišča v zasilnih jarkih. Pri tem je bilo več oseb ranjenih in ubitih.

Nad vzhodno Anglijo je prišlo ponoči do srdite letalske bitke med nemškimi bombniki in angleškimi lovskimi letali.

London, 14. okt. s. (Reuter) Nemški letalski napadi na Anglijo so bili v teku včerajnjega dneva izvršeni skoraj izključno popoldne. Nekaj letal je prodrl do Londona in so bile vržene bombe na več okrajev. Skoda pa je majhna in žrtev ni monogoj. Ena izmed nemških letal je v

in angleški na Berlin

Napad na nemško prestolnico v noči na nedeljo je trajal eno uro — Napadeno je bilo v Nemčiji 40 objektov

London, 14. okt. s. (Reuter) Letalsko ministrstvo je objavilo davi naslednji komunikate:

Kljub skrajno slabemu vremenu so preteklo noč angleški bombniki napadli številne cilje v Nemčiji. Zopet so bile napadene tudi luke ob Kanalu, ki so pod nemško oblastjo.

London, 14. okt. s. (Reuter) O napadih angleških letal na Nemčijo v noči od sobote na nedeljo poroča letalsko ministrstvo nekaj podrobnosti. Glavni napaj je bil izvršen na Kruppove tvornice v Essenu. Napad je trajal dve ure. Angleški letala so metala bombe najtežjega kalibra, kakršne pri dosedanjih napadih še niso bile uporabljene. Angleški bombniki so bili razdeljeni pri napadu na več skupin. Vsaka je bombardirala samo svoj odrejeni del Kruppovih tvornic. Med drugim je bilo napadena elektrarna v tvornicah Povzročen je bil velik požar.

Drugod v Nemčiji je bilo napadenih 40 različnih objektov. Napad na Berlin je trajal nad eno uro. Tu je bila bombardirana predvsem elektrarna v Moabitu in nekaj plinarn. Pri Lipskem so angleški bombniki bombardirali topilino v Tergau, pri Hammu pa je bila napadena tvornica aluminija v Heringenu. Dve drugi tovarni sta

bili bombardirani v Bitterfeldu. V Amsterdamu je bil izvršen napad na Fokkerjeve letalske tvornice, zlasti na elektrarno tovarne. V Münstru so bile napadene vojašnice, pri Kasselu pa elektrarna v Waldecku. V Kölnu in Hammu so bile bombardirane tvornice tekočega goriva, istotam pa po dvakrat tudi tovorni kolodovri. Pri Brémnu so angleški letala bombardirala velikost, pri Hannoveru pa je bil napaden most, preko katerega vodi avtomobilská cesta. Tudi prekop Dortmund-Ems je bil zopet napaden.

Bombardirana je bila tudi vrsta nemških vojaških letališč v Nemčiji, in na Nizozemskem. Dokaj ladje in pristanščine naprave so bili bombardirani v Ca'asu, Dunkerque, Boulogne, Le Havru in Ostendu. Te napade so izvršili srednji bombniki.

Pri riu Gris Nez so bile zopet bombardirane postojanke nemškega težkega topništva.

V soboto sta dve angleški letali na izvidniškem poletu ob norveški obali južno od Trondhjemova povzročila požar na veliki 2000-tonski nemški ladji. Drugo ladjo sta letali obstrelevali s strojnici, pa se jima je umaknila. Z vseh teh poletov se so vrnila vsa angleška letala.

Pomorska bitka pri Malti

Podrobnosti o napadu italijanskih torpedov na angleško vojno mornarico

Rim, 14. okt. s. (Stefani). Včerajšnje italijanske vojne poročila javijo o napadu treh italijanskih torpedov na angleško vojno brodovje pri Malti, pri čemer je bila neka križarka potopljena. O napadu javijo naslednje podrobnosti: Napad je izvedla eskadra italijanskih torpedov, ki pripada mobilnim obrambnim skupinam Sicilie. Ko je opeljveni eskadri opazil angleško brodovje vzhodno Malte, je takoj dal ukaz za napad. Torpedovke so se približale križarki s polno hitrostjo in so iz razdalje samo četrtni milje izstrelile tri salve torpedov. Vsi izstrelki so zadeli angleško križarko, ki se je takoj pričela potapljati. Bila je to križarka tipa Neptun z okoli 800 možnimi posadkami.

Angleške vojne ladje so obstreljevale italijanske torpedovke s težkimi topovi. Vodeča ladja italijanske eskadre je bila hudo zadeta in se je pričela takoj potapljati. Poveljnik torpedovke je se po radu obvestil poveljstvo vojne mornarice o dosegenu uspehu in je poskrbel, da je bila posadka torpedovke rešena. Sam poveljnik se je z ladjo vred potopil. Tudi druga italijanska torpedovka je bila potopljena od strelov težkega topništva angleških vojnih ladij. Na enem izmed italijanskih rušilev, ki so prisli torpedovkam na pomoč, je nastal požar. Drugi rušilec istega tipa, ga je odvedel v lukom, medtem ko je posadka ladje požar sama pogasila.

Rim, 14. okt. s. Poseben dopisnik agencije Stefani za letalstvo poroča o bitki, ki se je vršila med italijansko in angleško vojno mornarico. Poudarja, da je italijanske letalce zelo oviralo slabo vreme na Sredozemskem morju, prav tako pa so naleteli na hud protiletalski ogenj z ladji, poleg vsega pa je 70 angleških lovcev ščitilo svoje brodovje. Kljub temu pa so itali-

janske letala z uspehom bombardirala angleško brodovje. Več ton bomb je padlo na sovražno brodovje. Ena bomba je padla na matično ladjo in povzročila veliko škodo. Prav tako je bila zadeta ena križarka, ki je bila tako poškodovana, da je moral takoj zapustiti bojišče in odploviti. Italijanski letalski izvidniki so ugotovili, da je angleško brodovje kmalu nato zapatstvo operativno cono, in odplovilo v smeri proti grškim vodam.

Vojna na Bližnjem vzhodu

Kairo, 14. okt. s. (Reuter). Komunikate vrhovnega poveljstva angleške vojske na Bližnjem vzhodu javijo sredo: Še nadalje mirno na vseh frontah.

Kairo, 14. okt. s. (Reuter). Srednji komunikate vrhovnega poveljstva angleškega letalstva na Bližnjem vzhodujavljajo: V petek so angleška letala uspešno bombardirala Bardijo v Libiji. Najmanj 6 bomb je direktno zadelo cilje. Pri el Adenu je bila povzročena velika škoda na sovražnih vojaških objektih. V Derni je bil povzročen veliki požar, zadetih je bilo več vojaških zgradb. V Tobruku so bombe zanetile več velikih požarov in povzročile eksplozije. Uspešno so bile napadene ladje in mornariske vojske.

V Asmari v Eritreji so angleški bombniki direktno zadeli dva hangarja in vzletišče na tamkajšnjem letališču. Dva napada sta bila izvedena na Guro v Abešenski. Povzročenih je bilo več požarov. Južnoafriška letala so izvedla obsežne izvidniške pote.

Vsa angleška letala so se vrnila z vseh teh poletov.

Jutri pogajanja za rudarske mezde

Glavne zahteve delavstva, ki naj bi se uresničile s spremembijo sedanja kolektivne pogodbe

Ljubljana, 14. oktobra

revidirati sedanje kolektivno pogodbo, ne da bi jo odpovedali.

Zahteve delavstva so bile sporocene TPD. Po teh zahtevah bi bilo treba zvati temeljne meze rudarskega delavstva vseh petih kategorij tako, da bi se temeljni mezi V. kategorije (mladoteni delavci) zvišala od 24 na 34 din na dan ter bi tako ustrezala novim predpisanim minimalnim mezdam. Meze v VI. kategoriji je treba zvišati od 29 din na 44 din, meze delavstva ostalih treh kategorij pa sorazmerno temu zvišati. S tem zvišanjem bi bile meze približno prilagodene podraziti življenjskih potreb. Življenske potrebosti so se namreč podražila od leta 1942 do 42 odstotkov. Meze rudarjev so bile med tem sicer že nekajkrat zvišane, vendar ne sorazmerno podražiti življenskih potreb. Zadnje zvišanje mezd so

rudarji dobili avgusta, a od tej so se življenske potrebosti zopet znatno podražile. Temeljne meze zdaj značajo: v I. kategoriji 41.75, v II. 36.5, v III. 32.25, v IV. in V. 24 din. K temu je treba pristeti še 15 odstotkov brutto dokladu.

Delavstvo tudi zahteva prilagoditev med za akordno delo spremembo razmeram. Nove akordne postavke pa bodo določeni v revirjih in ne na pogajanjih v Ljubljani. Ob tej priliki bo treba urediti tudi delovne pogoje strojnnikov.

Delavstvo med drugim tudi zahteva dodatek sedanjih kolektivnih pogodb. Delavstvo po enkrat na leto, in sicer o božični posebni prispevki, ki naj znaša za rudarje v I. kategoriji 300 din, v II. 250, v III. 200 in v IV. in V. 150 din. Dalje rudarji zahteva

vajo plačane dopuste, kar so uvedeni za rudarsko delavstvo državnih rudnikov. Delavstvo drugih obravor TPD, in sicer cementarne, kamnolomne, apnenic itd., naj prejema stanovanjsko dokladno, deputatni premog ter naj uživa vse druge ugodnosti kakor rudarji. Te ugodnosti morajo biti določeni z novimi dolobetimi kolektivnimi pogodbami. Veljati morajo za vse rudnike in druge, omemjene obrave družbe. V dodatku kolektivne pogodbe naj bo tudi določeno, da mora delavstvo prejemati za nedeljsko delo, kolikor traja nad 8 ur, 100 odstotkov povisila.

To so glavne zahteve delavstva, ki bi naj bile uresničene s spremembijo sedanja kolektivne pogodbe. V kakšni meri bo pokazala razumevanje za nje TPD, se bo izkazalo jutri na pogajanjih, ki se začnejo ob 11.

Leos Janaček: Jenufa

Orkestralno in pevsko vzgledno pripravljena opera na uprizoritev

Ljubljana, 14. oktobra

Cetrti je L. Janačkova »Jenufa«, opera iz moravskega selskega življenja v treh dejanjih po drami Gabriele Preisove, priča na našem repertoar. In zopet nam je s svojo izredno čisto izvirno glasbeno silo, s svojim bridokstom, a etično triumfalno zaključenim dejanjem ter ne nazadnje s svojo odlično uprizoritvijo prinesla visok umetniški užitek.

Odbutek imam, da so bile vse štiri predstave Janačkove »Jenufe«, slavno že po širnem svetu. Srečno roko je imel Janaček, da je izbral drama Gabriele Preisove, ki mu je dala močno razigrano, psihološko zanimalo dejanje z vrsto krepkih ljudskih značajev, silnih kontrastov v osebah, predvsem pa nežno Jenufo in cerkveno Buryjevko, vlogo za umetnico najvišjih dramskih sposobnosti. Saj so v opernem besedilu zaradi tehničnih skrjavij originalna v prozi nekateri psihološki skoki in površnosti. To da nedestavki se sprito vrlin jedva opazijo. Večki uspeh opere je temo zvezan z drugega Preisove.

Obutek imam, da so bile vse štiri predstave Janačkove »Jenufe«, slavno že po širnem svetu. Srečno roko je imel Janaček, da je izbral drama Gabriele Preisove, ki mu je dala močno razigrano, psihološko zanimalo dejanje z vrsto krepkih ljudskih značajev, silnih kontrastov v osebah, predvsem pa nežno Jenufo in cerkveno Buryjevko, vlogo za umetnico najvišjih dramskih sposobnosti. Saj so v opernem besedilu zaradi tehničnih skrjavij originalna v prozi nekateri psihološki skoki in površnosti. To da nedestavki se sprito vrlin jedva opazijo. Večki uspeh opere je temo zvezan z drugega Preisove.

Obutek imam, da so bile vse štiri predstave Janačkove »Jenufe«, slavno že po širnem svetu. Srečno roko je imel Janaček, da je izbral drama Gabriele Preisove, ki mu je dala močno razigrano, psihološko zanimalo dejanje z vrsto krepkih ljudskih značajev, silnih kontrastov v osebah, predvsem pa nežno Jenufo in cerkveno Buryjevko, vlogo za umetnico najvišjih dramskih sposobnosti. Saj so v opernem besedilu zaradi tehničnih skrjavij originalna v prozi nekateri psihološki skoki in površnosti. To da nedestavki se sprito vrlin jedva opazijo. Večki uspeh opere je temo zvezan z drugega Preisove.

Obutek imam, da so bile vse štiri predstave Janačkove »Jenufe«, slavno že po širnem svetu. Srečno roko je imel Janaček, da je izbral drama Gabriele Preisove, ki mu je dala močno razigrano, psihološko zanimalo dejanje z vrsto krepkih ljudskih značajev, silnih kontrastov v osebah, predvsem pa nežno Jenufo in cerkveno Buryjevko, vlogo za umetnico najvišjih dramskih sposobnosti. Saj so v opernem besedilu zaradi tehničnih skrjavij originalna v prozi nekateri psihološki skoki in površnosti. To da nedestavki se sprito vrlin jedva opazijo. Večki uspeh opere je temo zvezan z drugega Preisove.

Obutek imam, da so bile vse štiri predstave Janačkove »Jenufe«, slavno že po širnem svetu. Srečno roko je imel Janaček, da je izbral drama Gabriele Preisove, ki mu je dala močno razigrano, psihološko zanimalo dejanje z vrsto krepkih ljudskih značajev, silnih kontrastov v osebah, predvsem pa nežno Jenufo in cerkveno Buryjevko, vlogo za umetnico najvišjih dramskih sposobnosti. Saj so v opernem besedilu zaradi tehničnih skrjavij originalna v prozi nekateri psihološki skoki in površnosti. To da nedestavki se sprito vrlin jedva opazijo. Večki uspeh opere je temo zvezan z drugega Preisove.

Obutek imam, da so bile vse štiri predstave Janačkove »Jenufe«, slavno že po širnem svetu. Srečno roko je imel Janaček, da je izbral drama Gabriele Preisove, ki mu je dala močno razigrano, psihološko zanimalo dejanje z vrsto krepkih ljudskih značajev, silnih kontrastov v osebah, predvsem pa nežno Jenufo in cerkveno Buryjevko, vlogo za umetnico najvišjih dramskih sposobnosti. Saj so v opernem besedilu zaradi tehničnih skrjavij originalna v prozi nekateri psihološki skoki in površnosti. To da nedestavki se sprito vrlin jedva opazijo. Večki uspeh opere je temo zvezan z drugega Preisove.

Obutek imam, da so bile vse štiri predstave Janačkove »Jenufe«, slavno že po širnem svetu. Srečno roko je imel Janaček, da je izbral drama Gabriele Preisove, ki mu je dala močno razigrano, psihološko zanimalo dejanje z vrsto krepkih ljudskih značajev, silnih kontrastov v osebah, predvsem pa nežno Jenufo in cerkveno Buryjevko, vlogo za umetnico najvišjih dramskih sposobnosti. Saj so v opernem besedilu zaradi tehničnih skrjavij originalna v prozi nekateri psihološki skoki in površnosti. To da nedestavki

Sijajna ruska muzikalna komedija
v stilu nepozabnega filma »Pastir Kostja«
z najboljšo rusko umetnico
LJUBO ORLOVO

KINO MATICA,
tel. 22-41

Predstave danes ob 16., 19. in 21. ur

Volga Volga..

Geronimo

Film, ki Vam bo ostal v živem spominu in katerega si ne zamudite ogledati!
KINO SLOGA — Tel. 27-30

Poljski film, ki so mu vse slovenske države, kjer je bil predvajan, priznale visoko umetniško kvaliteto.

DANES ZADNJKRAT!

STRAH Z ULICE
(STRACHY)

KINO UNION — Tel. 22-21

DNEVNE VESTI

— Posvetovanja stalnega jugoslovensko-nemškega lesnega odbora. Danes so se pričela na Dunaju redna povetovanja stalnega jugoslovensko-nemškega lesnega odbora, ki se je zadnjih sestal v februarju na Bledu. Na Dunaju bodo govorili predvsem o uspehih sklepov, storjenih na Bledu. Obnavljali se bodo tudi uspehi izkorisčanja kvot v treh četrletjih tekogega leta in razdelitev globalne kvote za tekoče četrletje. Razen tega se bo skušalo določiti enoten načrt izvoza našega lesa v Nemčijo za daljšo dobo. Posvetovanja se bodo nanašala tudi na obnovno pogodbe glede mehkega lesa, na izvoz pragov, na tehnična in prometna vprašanja ter strokovna lesna vprašanja. Našo delegacijo vodi načelnik oddelka za izvoz v ravnotežju za zunanjo trgovino dr. Dragoslav Mihajlović, med člani je pa tudi glavni tajnik Zveze industrijev za Slovenijo dr. Adolf Golić.

— Izredni občni zbor UJME. Včeraj je bil v Beogradu izredni občni zbor Udrženja jugoslovenskih muzičkih avtorjev (UJME). Sklican je bil zaradi vprašanja izstopa hrvatskih avtorjev, kakor je bilo sklenjeno na zadnji seji. Soglasno je bil sprejet sklep, da se z 31. decembrom t. l. odobri izstop vseh sedanjih članov UJME za ozemlje banovine Hrvatske, kjer se ustanovil poseben društvo, ki prevzame nanj odpadajoči inventar v vrednosti 75.000 dinarjev. Z istim dнем poteka mandat do sedanjanju upravnemu in nadzornemu odboru UJME ter upravnim odborom skupin Beograd, Zagreb in Ljubljana. Najpoznejše do 15. aprila 1941 mora biti sklican občni zbor UJME. Ko bo prosvetno ministrstvo potrdilo nova pravila, mora biti sklican izredni občni zbor beogradske in ljubljanske skupine po novih pravilih. Enako mora biti sklican tudi izredni občni zbor UJME v Beogradu. Sedež UJME se prenese iz Zagreba v Beograd najkasneje do 20. januarja 1941.

— Gradnja novih paviljonov na ljubljanskem velesejmu. V soboto smo pričeli pod naslovom »Na velesejmu paviljon za paviljonom padač« članek o podiranju starih in gradnji novih velesejmskih paviljonov. In članek je pa mnogo netočnosti. Naš poročevalec je namreč dobil na velesejmu informacije od nekega gradbenega tehnika, ne pa od uprave velesejme same. Točen opis gradnje in pravilne podatke pritočimo, čim jih dobimo od velesejmske uprave tako, da bo javnost o gradnji novih velesejmskih paviljonov pravilno obveščena.

— Razpisana služba banovinskega cestarja. Banska uprava razpisuje pri okrajnem cestnem odboru v Brežicah službeno mesto banovinskega cestaria in sicer na banovinski cesti II. reda št. 189. Trbovlje — Zidan most — Sevnica — Videm ob km 21.200 do km 27.000. Prošte je treba vložiti načrtno načrtno na 20. novembra pri okrajnem cestnem odboru v Brežicah.

— Poizveda pot ameriske dedičine! Leta 1932. je umrl v Clevelandu in Ameriki neki Slovenc, ki je zapustil kot samec precejšnjo imovino, katero pa so hoteli prikriti, a z dokazili virožnimi knjižicami je prisla le na dan. Ena tretjina zapuščine je bila poslana pristojniemu okrajnemu sodišču v T. na Gorenjskem. Sodske je poverilo razpravo javnemu notarju v T., ki jo je izvrnil pred povabljenimi dediči in določil vsakemu dediču zakoniti delež. Čez nekaj mesecov so bili deleži poslaní zakonitim dedičem. Letos pa je priselil iz Amerike na pristojni mestu drugi manjši znesek, za katerega je bila ravno tako razprava pri istem notarju kakor prvič, in sicer 19. junija. A od tega časa ni o dedičini ne duha ne slaha. V kateri luknjiči tiči ta poljski murenček, da ne pride na svetlo, to morda vedo pristojni faktorji, ki naj izvabijo to živalco na dan. — Dedič.

— Kontrola nad uvozom blaga. Trgovinski minister je podpisal v soboto prvo naredbo o kontroli nad uvozom blaga. Uredba o kontroli zmanjšuje trgovine, izdano v septembru, se nanaša na bodoči izvoz v uvoz. Trgovinski minister lahko s svojo naredbo postavi pod kontrolo uvoz in izvoz podobnih vrst blaga. Prva naredba o kontroli uvoza se nanaša na parafin. V bodoči ga bodo lahko uvažale samo tiste tvrdice, ki so registrirane pri Ravateljstvu za zunanjo trgovino ali po njih pooblaščenem organu. Uvozna potrdila bo izdajalo ravateljstvo, na Hrvatskem pa banská oblast.

— Zahvale hrvatskih privavnih nameščencev. V soboto in včeraj so imeli privatni nameščeni hrvatski važni posvetovanja. Hrvatski privatni nameščenci zahtevajo med drugim, da morajo biti v Uradu za kontrolo cen zastopani tudi za stopniki potrošnikov in da naj se ugodnosti, ki jih imajo oni, razširijo na vso državo, tako da jih bodo deležni vsi privatni nameščenci.

— Ustanovitev glavne zveze dejavsko-namenskih in gospodarskih zadrug. Včeraj je bil v Beogradu občni zbor Zvezde gospodarskih zadrug, na katerem je bila sklenjena fuzija te zvezze z Glavno zvezo delavsko namenskih in gospodarskih zadrug. Novovzetenega zveze se imenuje Glavna zveza delavsko namenskih in gospodarskih zadrug. Vsaka zadruga lahko dobi do 100.000 din kredita. Glavna zveza pa lahko prevezema obveznosti do 10.000.000. V resoluciji se napreča vladu, naj izda uredbo, ki bi točno določala pod katero revizijsko zvezdo spadajo podleline zadruge.

— Vprašanje enotne cene pšenice. Na pristojnih mestih proučujejo vprašanje, kako bi uvedli v vseh krajih države enotne cene pšenice, tako da bi tudi v najoddaljenejših in zlasti v pasivnih krajih žito ne bilo dražje. Zdaj je zito, kakor tudi

Predstave danes ob 16., 19. in 21. ur

—lj Ljubljanske občinske davčine za III. četrletje proračunskega leta 1940-41 dospejo v placičo najpozneje do 15. novembra 1940. Žato opozarja mestno poglavarstvo vse lastnike in upravitelje hiš, da se tega roka pri plačilu hišnih davčnin in pristojbin kar vodarne, gospačine, kačalske pristojbine itd. točno drže. V istem roku dospejo v placičo občinske davčine na motorne vozila. Hkrati se opozarjajo vsi lastniki motornih vozil na dolobec Pravilnika o občinskih davčinah na vozila, po katerih je vsak lastnik dolžan pismeno javiti mestnemu poglavarstvu najkasneje v 14. dne nastop, oziroma prestanek razlogov za predpis ali odpis davka na vozila.

—lj Zaporja strme poti. Mestno poglavarstvo javlja, da je Strmi pot zaradi naprave podpornih zidov za novo stavbo ob Strelški ulici v vsej svoji dolžini do preklica zaprt za vozni promet.

—lj Iz Legle koroških borcev. V nedeljo zjutraj je premulin v ljubljanski bolnični način naše organizacije, tovarisi Anton Pleško. Vabilno članstvo krajevne organizacije LKB Ljubljana, da pospremi svojega člana in nekdanjega soborcev na njegovi zadnji poti v torek 15. t. m. Pogreb bo ob 15. iz žal. Zbirališče za članstvo ob 14.45 pred Zalam. Tovariši, izkazite zadnjo čast svojemu nekdanjnemu soboru, ki je z Vami sodeloval pri obrambi naše verne meje. — LKB, Ljubljana.

— Tehnični pregled novih motornih vozil bo v sredo 16. t. m. ob 11. v Ljubljani pred upravo policije. Šubičeva ulica 5. Pri tej priliki bodo pregledana tudi vsa druga motorna vozila, ki iz kakršnega koli razloga še niso bila komisijo pregledana odnosno odobrena za promet v letu 1940, kadar tudi avtotaksi in avtobusi, ki letos za drugo polletje niso bili že pregledani.

—lj Družabni večer CMD v Spodnji Šiški. Dne 5. t. m. sta tukajšnji podružnici CMD priredili v dvorani pri »Keršiču« družabni večer s pestrim programom pod vodstvom predsednice g. Prelečeve in predsednika g. Cirila Petrovca. Zahvaljujemo se vsem darovateljem, odbornikom in nastopajočim, posebno pa nevskemu zboru tukajšnje Čitalnice, ki so doberesni, da je prireditve v vsakem oziru tako lepo uspel. Hvala tudi gostilnicarju pri »Keršiču«, ki je v to svrhu brezplačno odstopil dvorano.

—lj Ukradeni motorno kolo. V petek popoldne je bilo v Igriski ulici ukrazeno črno plesanko motorno kolo DKW 100 ccm, evidentna številka 338. Motorikel je last zasebnega uradnika g. Leonu Grma. Kdo je izsledi v vrne lastniku, dobi nagrado.

—lj Preselil se je iz Frančiškanske ulice v Tavčarjevo ulico, nasproti Preloga, urar Fr. Bazeli. Ure, zlatnina, strokovna popravila ur.

—lj Naše gledališče

DRAMA

Začetek ob 20. uri

Ponedeljek, 14. oktobra: zaprto

Torek, 15. oktobra: Razvalina življenja.

Red torek:

Sreda, 16. oktobra: Kovarstvo in ljubezen.

Red B:

Cetrtek, 17. oktobra: Pohujšanje v dolini šentflorianski. Red A

Petak, 18. oktobra: Skrivalnice. Red premierski

V veseloigri »Skrivalnice«, ki jo je napisala znana čška pisateljica Olga Scheinpflugova, je orisala delavno mod sodobnega dekleta, ki ni možu samo luksušna ženica, in igračka, temveč zvest tovariš v boju za obstanek. Zanimiv dogodek pri tej predstavi bo nastop Avguste Danilove, ki že mnogo let ni igrala v naši drami. Igro je zrežiral prof. Sest. Premiera bo v petek za red premierski.

—lj RAZNO

ZA VSAKO PRILIKO

najboljša in najcenejša oblačila

si nabavite pri

PRESKER

Sv. Petra cesta 14

Poslužite se

malih oglasov

»Slov. Narodu«

ki so

najcenejši

STAVBNA DELA

Vrte, ograje vseh vrst, hitra

dobava, adaptacija, načrti, pro-

račune ter vsa v stroku spa-

šajoča dela, kakor tudi stavna

mnenja, izvršuje poceni in so-

lidno. Stavbno podjetje Rudolf

Tercelj, pri novi cerkvi v Šiški

2358

KLIŠEJE

ENO

VEZAVNE

JUGOGRAFIKA

SV. PETRA NAMŠP 23

2352

KLUB

SLUŽBE

Beseda 50 par. Davek posebej.

Najmanjši znesek 8.- din

PRODAC

Beseda 50 par. Davek posebej.

Najmanjši znesek 8.- din

Kot prihodne novosti pripravlja drama tri slovenske igre: Ferra Kozaka drama »Lepa Vidat v reziji dr. Krefta, Fr. Milčinskog burko »Ciganie v reziji prof. Šestja v Funkovo »Tekmo« v reziji Milana Skrbinske.

OPERA

Začetek ob 20. uri

Ponedeljek, 14. oktobra: zaprto

Torek, 15. oktobra: zaprto. (Gostovanje v Celju: Jenfu)

★

Gostovanje naše opere v Celju. Naša opera bo gostovala prvič v letosnjem sezoni v toreki v Celju in sicer bodo izvajali Janačkovo opero »Jenfu«, katere premiera je dosegla pri občinstvu, sodeč po močnih aplavzih, uspeh. Glavne partie bodo peli: Janko Zupan, Španova, Poličeta, Ivančevića, Barbičeva, Polajnarjeva in Jeromova. Dirigent: Niko Štritof. Režiser: Cyril Debevec.

Iz Škofje Loke

Letalski napad na mesto. V sredo popoldne in zvečer so »sovražni« letala naša mestna občina v okolico. Odbor za zaščito prebivalstva pred zračnimi napadi je organiziral vaje, ki so v splošnem dobro uspele, le občinstvo je bilo precej nedisciplinirano. Reditelji mu niso bili kos, krščile odredb ob takih vajah bo kazalo v bodoče strogo kaznovati. Mnoge je motilo, da posamezni člani odbora niso obvidovali položaja in da reditelji niso imeli znakov.

—lj 2500 leti v isti hiši. Na starološkem pokopališču so pokopali 72letno Marijo Čepinko, ki je služila pri nekem posestniku v Starem dvoru neprerogno 53 let. Doma je bila iz Podgorje v občini Oselica in je priseljena na hišo kot mlado dekle.

—lj Zastrupil se je. Posestnikov sinček Jožek Zagar iz stare Loke se je oprasnil na desni roki in rana se mu je začrnila. Na srečo je prišel še ob pravem času k zdravniku, ki je fantač rešil življenje.

—lj Nimača kripti. Skofjeloške gospodinje se pritožujejo, da nimajo kripti. Pravilni činitelji naj bi omogočili zopet pranje v Poljanščici, kjer bi bile potrebne primerne stopnice, da bi se toti perice razvrtile in prale brez nevernosti.

—lj Tativne poljske pridelki se množe. Iz Vrste, Cmrigrova, Virmaša, Starega dvora, Trate, Škofje Loke in Puščava poročajo o večjih tativnah krompirja.

